

Regeringskansliet
Miljö- och energidepartementet
m.registrator@regeringskansliet.se

Kommissionens förslag till meddelande om cirkulär ekonomi COM(2015) 614/2

M2015/04155/Mm

Länsstyrelsen i Västra Götalands län yttrar sig över kommissionens förslag (COM (2015) 614/2) till aktionsplan för cirkulär ekonomi samt ändring av följande direktiv

- 2008/98/EG om avfall,
- 94/62/EG om förpackningar och förpackningsavfall,
- 1999/31/EG om deponering av avfall,
- 2000/53/EG om uttjänta fordon, 2006/66/EG om batterier och ackumulatörer och 2012/19/EG om avfall som utgörs av eller innehåller elektriska och elektroniska produkter.

Övergripande synpunkter

Länsstyrelsen ser positivt på att en EU-gemensam aktionsplan tas fram i syfte att primärt minska mängderna avfall samt öka återanvändningen och materialutnyttjandet.

Länsstyrelsen lämnar följande särskilda synpunkter på förslaget:

- Det är positivt att aktionsplanen tar sikte på att förbättra reparerbarhet, hållbarhet och materialåtervinning genom utveckling av Ekodesigndirektivet.
- Ytterligare ett fokusområde inom avfallshantering föreslås avseende avfall från fragmentering av metallhaltigt avfall (avfallskoder 19 10 03* och 19 10 04).
- Statistikinsamlingen måste bli effektiv och får inte bli betungande varken för företagen eller berörda myndigheter.

Aktionsplanen bidrar till att främja det svenska miljömålet för god bebyggd miljö.

Synpunkter på kommissionens förslag till aktionsplan

Produktion

Länsstyrelsen ser positivt på kommissionens förslag om åtgärder i produktionsledet för att förbättra reparerbarhet, hållbarhet och materialåtervinning genom att produktkrav kommer att genomföras i

ekodesigndirektivet. Vi ser t.ex. att det genereras stora mängder elavfall, och där skulle kommissionens förslag kunna bidra till en minskning.

Det är också viktigt att det finns tydliga regler för vad som klassificeras som produkter, biprodukter respektive avfall samt att återvinning av avfall inte försvåras av en otydlig lagstiftning.

Konsumtion

Det är viktigt att återanvändning och återvinning stimuleras i konsumentledet. Vi ser även positivt på att kommissionen lyfter fram innovativa former av konsumtion t.ex. där man i högre utsträckning konsumerar tjänster än varor.

Avfallshantering

Vi ser positivt på de EU- mål som föreslås avseende återvinning av hushålls- och förpackningsavfall samt minskning av deponering av hushållsavfall. Det finns emellertid frågetecken kring uppföljningen av målen då dessa förutsätter mycket tydliga riktlinjer för hur avfallsslagen kategoriseras, t.ex vad som omfattas av begreppet hushållsavfall.

Kommissionen lyfter fram vissa fokusområden där plast, matavfall, kritiska råmaterial, bygg- och rivningsavfall, samt biomassa lyfts fram. Vi instämmer i att dessa fokusområde är av stor betydelse. Ytterligare ett fokusområde som på sikt bör prioriteras är avfall från fragmentering av metallhaltigt avfall framförallt de s.k. lättfraktionerna vanligtvis benämnda fluff eller fines (avfallskoder 19 10 03* och 19 10 04).

- Matavfall - förslaget om att se över och eventuellt omarbota märkningen med ”bäst före” välkomnas. Förslaget om att underlätta att utnyttja matavfall för foderproduktion är också positivt . Vi ser här att samordning måste ske med EU-lagstiftningen kring animaliska biprodukter.
- Kritiska råmaterial- vi delar kommissionens syn på att det är mycket viktigt att få igång en fungerande återvinning då brytningen av dessa metaller ofta medför stora miljöproblem.
- Bygg- och rivningsavfall - mängdmässigt är detta en av de dominerande avfallskällorna. I vårt län kommer vi inom de närmaste åren att hantera stora mängder massor till följd av infrastrukturprojekt. Ett problem som bör uppmärksammas är att verksamhetsutövarna ibland använder mer massor än vad som är nödvändigt för anläggningsändamål. Syftet med en strikt tolkning av återvinningsbegreppet är att undvika att avfall deponeras på ett olämpligt sätt och i strid med gällande deponeringsregler, med återvinning för anläggningsändamål som täckmantel. Vi ser även att det i vissa fall konstrueras med mer avfall vid sluttäckning av deponier än vad som är konstruktionsmässigt motiverat även detta i syfte att undgå deponeringsbegreppet. Detta riskerar att ge

missvisande statistik då myndigheter beräknar de mängder avfall som deponeras.

- Biomassa och biobaserade produkter – det förslag som ges om att stödja och uppmuntra separat insamling av biomassa ligger väl i linje med såväl de nationella som regionala miljömålen i Sverige.
- Avfall från fragmentering av metallhaltigt avfall (avfallskoder 19 10 03* och 19 10 04) – vi föreslår att ytterligare ett fokusområde införs avseende denna avfallstyp. Avsevärda mängder uppstår bl.a vid skrotning av bilar och avfallet är ofta i gränstrakterna för att klassificeras som farligt avfall. Avfallstypen är också föremål för omfattande transport mellan olika länder.

Att vidareutveckla end of waste-kriterierna till att omfatta ytterligare avfallsslag underlättar också återvinningen.

Kommentarer till förslag till ändring av direktiv

Direktivet 2008/98/EG om avfall

Det viktigaste förslaget är att ett gemensamt EU-mål om att 65 % av allt hushållsavfall ska återanvändas eller materialåtervinnas senast 2030 (delmål 60% 2025). Vi ser positivt på målet men inser att det kommer att vara svårt att få en jämförbar statistik.

Direktivet 94/62/EG om förpackningar och förpackningsavfall

För att uppnå de högt satta målen för insamling måste kommunerna och producenterna av förpackningsavfall aktivt arbeta för att få en förbättring av insamlingssystemen. En framgångsfaktor kan vara att utveckla den fastighetsnära insamlingen till att även omfatta separata fraktioner av olika förpackningsavfall samt matavfall. Länsstyrelsen vill påpeka vikten av att insamlingssystemen för hushållsavfall och fastighetsnära insamling av förpackningsavfall utvecklas inte bara för villor utan även för flerbostadshus. Detta för att underlätta för samtliga medborgare att sortera rätt.

Länsstyrelsen föreslår att en EU-gemensam standard för pantburkar införs. Handeln är idag gränsöverskridande varför även retursystemen bör anpassas till detta. Frågan kan anses vara liten men skulle sannolikt ha en god pedagogisk effekt där människor i vardagen ser ett konkret resultat av EU:s gemensamma avfallsstrategi.

Direktivet 1999/31/EG om deponering av avfall

Förslaget om ett bindande mål om att minska deponeringen till högst 10 % av hushållsavfall senast 2030 uppfylls redan av Sverige där mindre än 1 % av hushållsavfallet deponeras. På EU-nivå är det ändå ett relevant mått då det finns länder där över 90% av hushållsavfallet fortfarande deponeras.

Direktivet 2000/53/EG om uttjänta fordon, 2006/66/EG om batterier och ackumulatorer och 2012/19/EG om avfall som utgörs av eller innehåller elektriska och elektroniska produkter

Förändringarna avser främst statistikinsamling där vi hänvisar till nedanstående generella synpunkter beträffande statistikinsamling.

Statistikinsamling

Förslagen till uppföljning av de olika målen förutsätter ett mycket omfattande statistikinsamlingssystem. Länsstyrelsen anser det vara viktigt att detta rapporteringssystem införs fullt ut på nationell nivå. Det vill säga att företag, kommuner med flera ska registrera uppgifter direkt i ett webbaserat system som administreras på nationell nivå. Systemet måste vara användar-vänligt och inte innebära en ökad administrativ börda för företagen. Då avfallet numera ofta hanteras i flera olika led av olika aktörer så finns det en risk att statistiken blir missvisande.

Detta yttrande har beslutats av länsöverdirektören Lisbeth Schultze efter föredragning av länsmiljöingenjören Gudrun Magnusson. I den slutliga handläggningen har även deltagit miljöskyddsdirektören Ulrika Samuelsson. I handläggningen i övrigt har projektledare Birgit Nielsen deltagit.

Lisbeth Schultze

Gudrun Magnusson

Detta ärende har hanterats digitalt och saknar därför namnunderskrifter